

E05.13 Λυσίου κατὰ Ἐρατοσθένους 92-100 [als docx](#)

[92] βούλομαι δὲ ὀλίγα ἐκατέρους¹ ἀναμνήσας καταβαίνειν, τοὺς τε ἐξ ἄστεως καὶ τοὺς ἐκ Πειραιῶς, ἵνα τὰς ὑμῖν τούτων γεγενημένας συμφορὰς παραδείγματα ἔχοντες² τὴν ψῆφον φέρητε. καὶ πρῶτον μὲν ὅσοι ἐξ ἄστεώς ἐστε, σκέψασθε³ ὅτι ὑπὸ τούτων οὕτω σφόδρα ἤρχεσθε, ὥστε ἀδελφοῖς καὶ ὑέσι καὶ πολῖταις ἠναγκάζεσθε πολεμεῖν τοιοῦτον πόλεμον, ἐν ᾧ ἠττηθέντες μὲν τοῖς νικήσασιν τὸ ἴσον ἔχετε, νικήσαντες δ' ἂν τούτοις ἐδουλεύετε. [93] καὶ τοὺς ἰδίους οἴκους οὗτοι μὲν [ἂν] ἐκ τῶν πραγμάτων μεγάλους ἐκτίσαντο, ὑμεῖς δὲ διὰ τὸν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον ἐλάττους ἔχετε· συνωφελεῖσθαι μὲν γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἤξιον, συνδιαβάλλεσθαι δ' ἠνάγκαζον, εἰς τοσοῦτον ὑπεροψίας ἐλθόντες ὥστε οὐ τῶν ἀγαθῶν κοινούμενοι πιστοὺς ὑμᾶς ἐκτῶντο, ἀλλὰ τῶν ὀνειδῶν μεταδιδόντες εὖνους ᾤοντο εἶναι. [94] ἀνθ' ὧν ὑμεῖς νῦν ἐν τῷ θαρραλέῳ ὄντες, καθ' ὅσον δύνασθε, καὶ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν ἐκ Πειραιῶς τιμωρήσασθε, ἐνθυμηθέντες μὲν ὅτι ὑπὸ τούτων πονηροτάτων ὄντων ἤρχεσθε, ἐνθυμηθέντες δὲ ὅτι μετ' ἀνδρῶν νῦν ἀρίστων πολιτεύεσθε καὶ τοῖς πολεμίοις μάχεσθε καὶ περὶ τῆς πόλεως βουλευέσθε, ἀναμνησθέντες δὲ τῶν ἐπικούρων, οὓς οὗτοι φύλακας τῆς σφετέρας ἀρχῆς καὶ τῆς ὑμετέρας δουλείας εἰς τὴν ἀκρόπολιν κατέστησαν⁴. [95] καὶ πρὸς ὑμᾶς μὲν ἔτι πολλῶν ὄντων εἰπεῖν τοσαῦτα λέγω. ὅσοι δ' ἐκ Πειραιῶς ἐστε, πρῶτον μὲν τῶν ὀπλῶν ἀναμνήσθητε, ὅτι πολλὰς μάχας ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ μαχεσάμενοι οὐχ ὑπὸ τῶν πολεμίῳν ἀλλ' ὑπὸ τούτων εἰρήνης οὔσης ἀφηρεύθητε τὰ ὄπλα, ἔπειθ' ὅτι ἐξεκηρύχθητε μὲν ἐκ τῆς πόλεως, ἦν ὑμῖν οἱ πατέρες παρέδοσαν, φεύγοντας δὲ ὑμᾶς ἐκ τῶν πόλεων ἐξητοῦντο⁵. [96] ἀνθ' ὧν ὀργίσθητε μὲν ὥσπερ ὅτ' ἐφεύγετε, ἀναμνήσθητε δὲ καὶ τῶν ἄλλων κακῶν ἃ πεπόνθατε ὑπ' αὐτῶν, οἱ τοὺς μὲν ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοὺς δ' ἐκ τῶν ἱερῶν συναρπάζοντες βιαίως ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ ἀπὸ τέκνων καὶ γονέων καὶ γυναικῶν ἀφέλκοντες φονέας αὐτῶν ἠνάγκασαν γενέσθαι καὶ οὐδὲ ταφῆς τῆς νομιζομένης εἶασαν τυχεῖν, ἠγούμενοι τὴν αὐτῶν ἀρχὴν βεβαιοτέραν εἶναι τῆς παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίας, ὅσοι δὲ τὸν θάνατον διέφυγον, [97] πολλαχοῦ κινδυνεύσαντες καὶ εἰς πολλὰς πόλεις πλανηθέντες καὶ πανταχόθεν ἐκκηρυττόμενοι, ἐνδεεῖς ὄντες τῶν ἐπιτηδείων, οἱ μὲν ἐν πολεμίᾳ τῇ πατρίδι τοὺς παῖδας καταλιπόντες, οἱ δ' ἐν ξένη γῆ, πολλῶν ἐναντιουμένων ἤλυθετε εἰς τὸν Πειραιᾶ. πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων κινδύνων ὑπαρξάντων ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι τοὺς μὲν ἠλευθερώσατε, τοὺς δ' εἰς τὴν πατρίδα κατηγάγετε. [98] εἰ δὲ ἐδυστυχῆσατε καὶ τούτων ἡμάρτετε, αὐτοὶ μὲν ἂν δείσαντες ἐφεύγετε μὴ⁶ πάθητε τοιαῦτα οἷα καὶ πρότερον, καὶ οὗτ' ἂν ἱερὰ οὔτε βωμοὶ ὑμᾶς ἀδικουμένους διὰ τοὺς τούτων τρόπους ὠφέλησαν, ἃ καὶ τοῖς ἀδικουσι σωτήρια γίνονται· οἱ δὲ παῖδες ὑμῶν, ὅσοι μὲν ἐνθάδε ἦσαν, ὑπὸ τούτων ἂν ὑβρίζοντο, οἱ δ' ἐπὶ ξένης μικρῶν ἂν ἕνεκα συμβολαίων ἐδούλευον ἐρημίᾳ τῶν ἐπικουρησόντων. [99] ἀλλὰ γὰρ οὐ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι βούλομαι λέγειν, τὰ πραχθέντα ὑπὸ τούτων οὐ δυνάμενος εἰπεῖν⁷. οὐδὲ γὰρ ἐνὸς κατηγοροῦ οὐδὲ δυοῖν ἔργον ἐστίν, ἀλλὰ πολλῶν. ὅμως δὲ τῆς ἐμῆς προθυμίας <οὐδὲν> ἐλλέλειπται, ὑπὲρ <τε> τῶν ἱερῶν, ἃ οὗτοι τὰ μὲν ἀπέδοντο τὰ δ' εἰσιόντες ἐμίαινον, ὑπὲρ τε τῆς πόλεως, ἦν μικρὰν ἐποίουν, ὑπὲρ τε τῶν νεωρίων, ἃ καθείλον, καὶ ὑπὲρ τῶν τεθνεώτων, οἷς ὑμεῖς, ἐπειδὴ ζῶσιν ἐπαμύναι οὐκ ἐδύνασθε, ἀποθανούσι βοηθήσατε⁸. [100] οἶμαι δ' αὐτοὺς ἡμῶν τε ἀκροᾶσθαι καὶ ὑμᾶς εἴσεσθαι⁹ τὴν ψῆφον φέροντας, ἠγουμένους¹⁰, ὅσοι μὲν ἂν τούτων ἀποψηφίσθησθε, αὐτῶν θάνατον κατεψηφισμένους ἔσεσθαι, ὅσοι δ' ἂν παρὰ τούτων δίκην λάβωσιν, ὑπὲρ αὐτῶν τιμωρίας πεποιημένους. παύσομαι κατηγορῶν. ἀκηκόατε, ἐωράκατε, πεπόνθατε, ἔχετε· δικάζετε.

¹ ἐκατέρους: Nach Wiederherstellung der Demokratie gab es zwei „Parteien“ in Athen: οἱ ἐκ Πειραιῶς = die 404 von den Dreißig (hier nur οὗτοι genannten) Vertriebenen, die unter Thrasybulos den Piräus erobert und nach ihrem Sieg und der Vertreibung der Dreißig in die Stadt zurückgekehrt waren. οἱ ἐξ ἄστεως = die 3.000 Athener, die unter den Dreißig das Stadtrecht behielten.

² τὰς ὑμῖν τούτων γεγενημένας συμφορὰς παραδείγματα ἔχοντες „mit ihren euch angetanen Untaten {als Beispiel} vor Augen“

³ σκέψασθε: 2.Pl.Impr.Aor.M, s.u. [94] τιμωρήσασθε; [95] ἀναμνήσθητε; [96] ὀργίσθητε; [100] δικάζετε – s. [Imperative](#)

⁴ εἰς τὴν ἀκρόπολιν κατέστησαν: Eine Schutztruppe der Spartaner von 700 Mann besetzte auf Bitten der Dreißig die Akropolis.

⁵ φεύγοντας ... ἐκ τῶν πόλεων ἐξητοῦντο: So wurde auch ein gewisser nach Salamis geflohener Leon zurückgeholt, s. [Apologie 32d](#)

⁶ δεῖδω μὴ + Konj. „ich fürchte, dass + Ind.“

⁷ οὐ δυνάμενος εἰπεῖν: gemeint ist οὐ δυνάμενος ἀξίως εἰπεῖν

⁸ βοηθήσατε: 2.Sg.Impr.Aor.A

⁹ εἴσεσθαι: Inf.Fut.M zu εἰδέσθαι „wissen/ (er)kennen werden“

¹⁰ ἠγουμένους: auf αὐτούς bezogen